
Hraběnka a císař

Veronika Moreira

Rudolf a Kateřina stáli u širokého výklenku a shlíželi na velké nádvoří, kde právě zastavil těžký vůz tažený vysokými hnědými valachy. Měli široké plece a z nozder jim vycházela pára, bylo vidět, že i pro tak statné koně byl onen náklad velkou námahou. Vypadali jako tvorové zrovna vyšší z pekla, divoce házeli hlavami a štolba měl co dělat, aby je udržel v klidu.

Z vozu mezitím asi deset mužů vynášelo těžké truhly, sudy a obrovské koše naplněné slámou, která chránila křehké skleněné křivule a podobné věci. Kateřina, zavěšená do Rudolfa, cítila jeho rozechvění. Od Rudolfova slavného příjezdu do Prahy uběhl už nějaký čas, ale z Vídně stále ještě přijížděly vozy s náklady cenností, jež rozšiřovaly Rudolfovy sbírky, nebo rodiny vídeňských šlechticů, které pak v Praze hledaly vhodné ubytování.

Rudolf se zdál být vším tím ruchem příjemně rozptýlen, Kateřina však byla myšlenkami zcela jinde. Bylo tomu sotva pár dnů, co jí Rozálie přinesla znepokojivou zprávu o nočním příjezdu neznámého kočáru a o neznámém stvoření, které z něj vystoupilo celé zahalené, od hlavy k patě. Rozálie, která tu noc nemohla spát, poznala prý v té osobě zcela jistě ženu. Hodně mladou, plachou ženu, bezesporu, jak významně dodala. Postávala prý chvíli u kočáru, než jí přispěchal naproti císařův osobní sluha s lucernou a odvedl ji dovnitř. Teprve nad ránem prý Rozálii, kterou konečně přemohl spánek, probudil zvuk drkotajícího kočáru, který odjížděl, zřejmě i s noční návštěvníci, pryč z hradu.

Nic, co by jindy mohlo Kateřinu tak snadno vehnat do osidel strachu a úzkosti. Věděla o Rudolfových občasných milostných avantýrách, které většinou netrvaly déle než jednu noc. A pokud snad ano, způsob, jakým se pak vracel do Kateřinina lože, jeho rozpačitost a chlapecká provinilost, aniž by se jeden nebo druhý zmínili o příčině toho všeho, ji stále ještě odzbrojovaly. Tentokrát však celá aféra zanechávala Rudolfa vůči Kateřině nezvykle chladným. Vyhýbal se jí a podle všeho se za tu dobu ani jednou nezeptal na Juliovo zdraví.

Její dámy se sem tam nenápadně poptaly svých ctitelů z císařovy blízkosti, ale ti vše taktně sváděli na císařovy sklony k občasně trudnomyslnosti. Začalo se dokonce šuškat cosi o panovníkově viditelné nové zamilovanosti. Jistí dvořané už se zřejmě těšili na nové veliké téma, ale sklaplo jim dřív, než se dalo čekat. Mnozí z nich nemohli Kateřině odpustit její původ, a především nezpochybnitelný podnikatelský talent jejího otce, který se jako císařův antikvář a správce uměleckých sbírek věnoval víc svému podniku, jímž byl vyhlášený pražský nevěstinec. Zlé jazyky neváhaly bezostyšně naznačovat, že právě tam císař kdysi Kateřinu poznal.

Ráno před dvěma dny však prý Rudolf za cosi velice ostře pokáral svého osobního sluhu a kočár toho večera už nepříjel. Císař svou Kateřinu znovu držel kolem pasu, vroucně a pevně, přede všemi, kdo se dívali jejich směrem. Včerejší noc patřila jim a bylo to vskutku sladké usmíření. Kateřina usínala s blaženým pocitem, celou tu dobu jí připadalo, jako by ji měl po-prvé.

Teď už jí ovšem zmítalo jiné vzrušení, při pohledu na alchymistické náčiní, které mizelo v zapečetěných truhlách do temných průchodů a z nich do hradního sklepení. Vše pod pečlivým dohledem správce, který nešetřil úklonami směrem k císaři. Když byly odneseny truhly a koše, přišly na řadu obrazy, pečlivě zabalené do hrubého plátna. Trochu se začal zvedat vítr a Kateřina se zachvěla. „Půjdemě dovnitř, drahá.“ Rudolf pokynul správci, aby pokračoval, a něžným gestem ji odvedl do jejich malé soukromé jídelny, kde je čekal společný oběd.

Seděla naproti němu a sledovala ho upřeným pohledem. Na znamení svého dobrého rozpoložení bude brzy opět pořádat ples, snad aby sebe i Kateřinu rozptýlil. K obědu se podávala pečená kachna s nádivkou a jablečnou omáčkou a Rudolf se s velkou chutí pustil do jídla. Ona sama jedla jen málo. Přestože už neměla důvod k obavám a všechny chmury posledních dní se

zdály být konečně ty tam, k bezstarostné náladě měla daleko. Rudolf byl opět něžnost sama a zahrnoval ji pozorností, stále častěji však pocítovala, jak nepředvídatelný umí být.

Věděla, že dvořané, kteří přišli kdysi s císařem do Prahy, dosud vzpomínají na onen předvánoční čas, ještě ve Vídni, kdy dlel příliš dlouho ve stavu odborně zvaném melancholie a lékaři připravovali jeho rodinu na jistý příchod blízké smrti. Když se pak začal uzdravovat, mluvili o zázraku.

Uvědomila si, že se bude muset smířit, a především naučit žít s tím, že se často utápí v chmurných náladách. Věděla, že ona sama stále ještě dokáže císaři porozumět nejvíc ze všech lidí v jeho okolí. Tuto výsadu však nesmí ztratit. I kvůli této schopnosti ji potřeboval a toužil po ní. Zvedl k ní oči od plného talíře a v jeho pohledu byla dokonalá spokojenost. Rychle se usmála a s trochu přehnanou veselostí poslala do kuchyně pochvalný vzkaz ohledně křehkosti pečeně.

K večeru se dal k císaři ohlásit pan Tadeáš z Hájků, aby mu oznámil cosi výjimečného a nevídaného, co jistý Angličan John Dee a jeho asistent pan Edward Kelley předvedli v jeho domě a chystají se předvést i před zraky Jeho Milosti. Kateřina byla ráda, že ten večer stráví ve společnosti Rozálie a bude se moci zabývat svými myšlenkami. Na dávnou radu otce a později i bratra měla od jisté doby své donašeče, které si mohla dovolit dobře platit, a tak byla vždy o krok napřed a důležité zprávy se k ní obvykle dostaly dřív, než ji o nich zpravil císař.

Tak se například dozvěděla, že velký astronom a učenec Tycho Brahe stále ještě nedal jasnou odpověď na císařovo pozvání ke dvoru, přestože mezi ním a panem Tadeášem koluje téměř nepřetržitá korespondence. Z toho je císař značně rozmrzelý. Také jí donesli, že nedávná aféra Jeho Milosti skončila neslavně kvůli zjištění, že šlo o podvod a ta jistá dáma nebyla pannou, jak císaři tvrdil její otec, jenž pro ni chtěl za každou cenu získat teplé místo u dvora. Měla snad dokonce přicházet z nedalekého nevěstince, a do císařské ložnice ji údajně přivedli neumytou a navíc opilou.

Kateřina dobře věděla, že Rudolfův osobní sluha, který bezpochyby přiváděl ty ženštiny do císařské ložnice, je jen ubohý pěšák, který jedná na příkaz pana komořího. Komoří Lang uměl velmi dobře skrývat své pohrdání vůči Kateřině, znal její původ a neměl-li na práci jiné pletichy, podporoval významné dvořany v nelibosti vůči ní. Císař jej považoval za schopného a v mnoha záležitostech mu, podle všeho i z pohodlnosti, věřil. Kateřině

pak, když se ho pokoušela přesvědčit o Langově licoměrnosti a falešné úslužnosti, její podezření vyvracel. Lang si byl vědom Kateřinina vlivu, a proto ji na oko respektoval, ona se však nemohla nikdy zbavit pocitu, že čeká jako sup na příležitost, a nikdy nepřipustila, aby jí byl za zády.

Poslední novinka, která jí přidělávala starosti, byla o poslu, jenž dorazil do Prahy toho rána a předal panu komořímu veledůležitý dopis z Vídně. Z Vídně, do nejvznešenějších rukou Jeho císařské Milosti. Když se o tom Kateřina, ještě před obědem, dozvěděla, sevřel se jí žaludek. Dopis od císařovy matky nevěstil nic dobrého a dalo se předpokládat, že jemu samotnému přivodí nepříjemný záchvat vzteku, v nejhorším případě následovaný typickou několikadenní netečností a zádumčivostí. Kateřina měla ještě v živé paměti, jak se vztekal po její poslední zprávě, která byla snůškou medových pozdravů na několika listech, aby byla zakončena důraznou žádostí o dodržení závazku vůči své sestřenici Anně Tyrolské, jímž nebylo nic menšího než brzké uzavření sňatku.

Císař tehdy zuřil. Téměř nepřetržitě řval, ve vzteku rozbil několik drahých skvostů ze své sochařské sbírky a na několik dní se zavřel ve svých komnatách, kde plakal nad svým osudem i nad rozbitými sochami. Nakonec to byla zase jen Kateřina, která ho přivedla k rozumu, a dokonce jej přiměla napsat matce odpověď, která ji sice jistě nepotěšila, ale snad ani neurazila.

Kateřina se napila silného vína, aby zapudila nepříjemné myšlenky, a pozorovala Rozálii, jak rozkládá na posteli několikery plesové šaty a vybírá k nim šperky z krásně zdobené truhlice své paní. Tu truhlici Kateřina dostala kdysi od císaře darem, jedna z jeho prvních malých pozorností, které v té době rozpačitě nazýval skromnými. Měla ráda chvíle, kdy se dokázala oprostít od všech svých obav a pochybností, dlouze se zasnít a ponořit do vzpomínek.

Upovídaná Rozálie však takové chvíle nepotřebovala, a proto je nechápala. „Paní, včera jsem strávila noc s jedním nákupčím, který přivezl spoustu vzácných látek a obrazů. Jeho císařská Milost bude určitě spokojena a švadleny budou muset šít i v noci, protože množství těch látek vydá na novou garderobu pro celý dvůr!“ smála se jako dítě a očividně už se viděla v některých Kateřininy vyřazených šatech, jichž jistě nebude málo. Kateřina si jen povzdechla, zavřela oči a pokusila se v myšlenkách znovu vzdálit jejímu štěbetání.

Rozálie však neúnavně pokračovala: „Ten nákupčí tvrdil, že oba ty Angličany zná, že přinejmenším ten černý už mnohokrát měl co dělat, aby vyvázl se zdravou kůží. Tvrdí, že je to podvodník, a diví se, že mu zrovna pan Tadeáš dopřává tolik sluchu. Ale kdo ví, co je na tom pravdy. Taky se už prý veřejně mluví o další přestavbě hradu. Jeho Milost je tak šlechetná, že zase dá tolika lidem vydělat si na chleba!“

Kateřina pootevřela oči a beze slova pozorovala svou služku, jak si v té své hloupé hlavě všechno to, co se dozví v postelích svých amantů, vykládá po svém. Samozřejmě myslí na své početné příbuzenstvo, které sama musí živit. Císař ale nebude ty nádeníky platit zlatem, jak si Rozálie představuje. To si bude šetřit pro malíře, sochaře a jiné umělce, které hodlá seznat a svěřit jim rozšíření největších císařských sálů, aby měl kde shromažďovat ty své nepřehledné kupy obrazů, soch, knih, vycpaných zvířecích oblud, hudebních nástrojů, porcelánu a jiných cenností. Včetně těch, které svou uměleckou hodnotu jen předstírají.

Někdo zaklepal na dveře a Rozálie otevřela dvěma dvorním dámám, které přinesly další krásné látky, aby si paní hraběnka vybrala na nové šaty. Kateřina ale pocítovala nezměrnou únavu, a tak jen pokynula, aby vše nechaly rozložené na křeslech a lenoškách. Když dámy odešly, Rozálie se ještě zptala, zda nemá poslat pro hudebníky, ale její nenápadné pobídnutí k troše večerní zábavy nebylo vyslyšeno.

Kateřině přišlo na mysl, že jedna z těch dvou dam, které právě odešly, před pár měsíci padla císaři do oka. Svou přímluvu u Kateřiny, aby ji přijala do svých služeb, tehdy vysvětlil tím, že dluží laskavost jejímu manželovi. Šlo o jakéhosi bezvýznamného barona, který sám neměl žádných ambicí, na rozdíl od své manželky, jež chtěla přivést ke dvoru především své dvě dospívající dcery.

Jedna však nakonec těžce onemocněla a druhá o ni musela pečovat, po sestřině smrti pak zůstala s otcem. Jejich matka si udržela své místo ve službách hraběnky Stradové, ale nehodlala nic riskovat tím, že by jakkoli svou paní popudila, proto se chovala nadmíru tiše a pokorně, a vždy se důsledně vyhýbala císaři, jenž posléze ztratil zájem. Kateřina věděla, že by měla umět barončinu oddanost lépe ocenit, přesto se na tu ženu stále ještě nedokázala podívat bez svíravého pocitu v žaludku.

Po druhém poháru kořeněného vína ji z ničeho nic vytanula na mysl uhrančivá černokněžnická tvář Edwarda Kelleyho, kterého zahlédla na ná-

dvoří. Vlastně možná zahlédla jen cíp jeho pláště, než zmizel v útrokách sklepů, a zbytek byl jen dílem její fantazie. Snad proto, že ji čímsi přitahovala ta rozporuplná pověst, která ho předcházela. Snad proto, že lidé jako on měli při troše fištrónu často na císaře veliký vliv. A snad jen proto, že o něm před chvílí mluvila Rozálie.

S myšlenkou na toho podívána a na to, jakým způsobem se asi chystá získat Rudolfovu přízeň, se začala blaženě oddávat dřímotě. Obavy z toho muže a jeho schopností předčila docela obyčejná ženská zvědavost, ale ani ta ji dlouho trápit nebude. Zítra jí Rudolf všechno poví, bude s ní zaníceně diskutovat a jako už tolikrát, dá na její názor. Všechno bude zase dobré...